

Izbaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K
3/4 . . . 10 „
1/2 . . . 5 „

Za Nemčijo K 10.00; — Ameriko in inozemstvo K 20. — Posamične številke stanejo 10 vin. „SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriškem in Gradiščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

SOČA

Telefon št. 83.

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravišтво
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v Goriški Tiskarni.

Naročnino in oglasi je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 16 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vsaka vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Italijanski pogledi na našo obal.

(Konec.)

»Morje, ki navidezno razdvaja, je največja moč združevanja. Veriga brd je bila večkrat že nepremagljiva zapreka in barbarski narodi so živeli v podnožju brd, preko katerih je cvetela najdovršenejša civilizacija, dočim se nikdar ni zgodilo, da pomorski narod ni uplival na drugega, ki je živel na nasprotni obali. Kakor so valovi prihajali z jedne obali na drugo, tako so prihajali tudi običaji in civilizacija in ladja je bila most, ki je družil dve obali.«

Oceani dandanašnji združujejo kolonije Anglije, raztresene po celem svetu. Sredozemsko morje je družilo nekdaj vse domonije Rima in zato ga je Rim nazval »mare nostrum« in napisal politično načelo: »navigare necesse est«. — Primorski narodi imajo povsem druge koncepcije nego zagorski, različni so njihovi življenjski principi. Na brdih pravijo: živi mirno na svojem polju in pri grobeh svojih prednikov! dočim primorska modrost šepeta: »Dvigni jadra in pojdi, da si prilašiš svet!«

Navdušeni italijanski pomorski potnik Bellini se dotika tudi zunanje politike svoje domovine ter izreče svojo nezadovoljnost. »Ni modro, pravi, računati na zveze, ker samo močni imajo prijatelje, zveze pa morejo propasti vsled istih dogodiljaev, ki privedejo do vojne. Politično ravnotežje je utopija, spoštovanje prava velja še manj, samo jedno je pravo: ono močnejšega!«

Vsled tega umevno priporoča, da naj se ne prebasta krepki mornarica, toliko vojna, kolikor trgovska. On želi, da naj bi italijanska zastava večkrat posečala luke Trsta, Pulje in dalmatinskih mest, da vzbuja nade in vzdržuje vero.

Na povratku se je ustavila jahta »Graziella« blizu rta Dolgega otoka, tam, kjer neha severnodalmatinski arhipelag in se odpravlja proti italijanski obali.

ČUDAK.

Poljsko spisala Eliza Orzeszkova.

Prevel Stanko Svetina.

Nisem umetnik, niti ne pravim, da bi bil strokovnjak ali poseben prijatelj umetniških del, zakaj od teh študij so me odvracala predvsem znanstvena dela, potem pa dolžnosti in opravki, združeni z mojim poklicem; vendar ko sem hodil po velikih dvorani, ki je tvorila del vladnih pisarni našega mesta, sem pogosto obžaloval, da ne morem biti vsaj za nekaj časa slikar.

To bi bila krasna slika, ki bi predstavljala ta veliki, mračni prostor, omejen nekoč z rožnato poslikanimi stenami, golimi kakor pomanjkanje, grdimi kakor beračeve cunje, grapavami kakor obraz osivelega starca. Nad stenami se je razprostiral kakor silno temnačno nebo od praha pepelast strop. Spakodran sredi z ogromno zvezdo, ki naj bi predstavljala po načrtu nesrečnega slikarja mrežo vzhodnih arabeskih, v kateri pa so mnogi videli letečega netopirja, drugi morskega pajka in zopet drugi čudovitega zmaja. Kar se mene tiče, sem videl v oni roži pajka, zakaj kadar koli sem se ozrl slučajno gori na strop

»Tukaj se ustavimo — pravi — predno zapustimo ono sveto zemljo. Vsak izmed nas je tužno pogledal na lztok, vzbudil v sebi spomin in spočel nado, da se povrne nekega dne ... in morda za vedno!«

Tako, kakor opisano, ne misli samo Bellini v Bolonji, marveč tako misli in takim nadam se udaja vsa Italija, tudi ona službena, ki se kaže tako udano trozvezi, kakor ona druga, ki misli, da treba oprati »madež z Visa«.

Te italijanske aspiracije se tičejo Avstrije, v prvi vrsti pa nas, Jugoslovance ob morju; tu gre za naše življenje, za našo bodočnost. Zato treba večje pozornosti na našo obal, po kateri razteza Italija svoj roko.

Z brega na breg, z obali na obal, spajanje hočejo imeti, italijanska zastava naj vliha večkrat ob naši obali, da podžiga upe na italijansko pridobitev te obali ... Naravno potem, da čuvar na naši obali ne sme biti Italijan. Kajti tu Italijan, tam Italijan in morje je po Bellinijevem mnenju najboljša sila združevanja ... Kaj pomeni to za bodočnost, doni že dosti glasno iz besed Bellinijevih. Ali aspiracije z one obali ne smejo doseči naše obali! ...

V obrambni razstavi v prostorih Narodne Prosvete v Trgovskem Domu je ležala na mizi »Görzer Zeitung«. V uvodnem članku 7. julija 1868. smo čitali o naši obali in o gospodstvu ob Jadranu.

Članek je vskliknil: »Ermann dich, Österreich, noch ist es Zeit, dass slavische Küstenland als solches zu retten und mit ihm die Herrschaft an der Adria!« (Opogumi se, Avstrija, še je čas, da rešiš slovansko Primorje kot tako in z njim gospodstvo ob Jadranu!)

Slovanska mora biti naša obal, trdno slovanska, potem bo ta naravna obramba proti aspiracijam iz Italije ... »Opogumi se, Avstrija!«

na ono spako, vselej sem imel občutek, kakor bi hotela iztegniti svoje dolge kremplje, spustiti jih dol — in oviti, obdati sklonjene tilnike pisarniških delavcev.

Bila je pa tam tudi velika množica teh delavcev črnilnega morja. Po več, po dveh, ali posamezno so sedeli pri mizah, nagosto razstavljenih. Ako so se ozrli na desno, so se potapljale njih oči, ki so gledale skozi nastezaj odprta vrata, v dolgo perspektivo sivih dvoran, enoličnih in podobnih oni, v kateri so sami delali; ako so se ozrli na levo, se je njih motni pogled odbijal od še motnejšega stekla treh oken, ki so gledala na dvorišče brez solnca in nebeške modrine, obzidano z visokimi stenami, tlakovano z grapavim kamenjem, sredi z vodnjakom, obdanim s kupom smeti in s skladvonicami razsekane začrnelega lesa okroginokrog. Ako bi se prenesli na platno s to okolico tudi obrazi in postave vseh teh ljudi, bi ne bila to več slika samo žanrova, ampak tudi psihologična študija ... da, ne prekličem te besede ... to bi bila psihologična študija. V teh vsakdanjih, suhih, večinoma s slabo obleko pokritih telesih, ki so zrla z motnimi očmi, v teh blelih obrazih, v teh sklonjenih hrbtih, v teh velih ustih, ki so skrivoma zdehala — so životarile duše, izmed katerih je imela vsaka svojo zgodovino skromnih nad in težkih bojov, drob-

Puljski občinski proračun 1912=1913.

Proračun za 1912/13 je sestavljen in se predloži občinskemu sosvetu v posvetovanje. Finančni položaj mesta Puljskega ni sjaen seveda. Kdor pa gre par ur po mestu, se kmalu prepriča na svoje oči, kaj in kje povsodi manjka. Tako pač, kakor po drugih mestih, ki so v italijanski upravi, n. pr. v Rovinju, zlasti pa pri nas v Gorici.

Ni dvoma, da večji del zanikarnosti in pomanjkljivosti v Puljskem mestu gre na račun lahkomišelnih volilcev, ki so zaupali upravo za celo monarhijo tako važnega mesta ljudem, ki so se razkrili za najslabše administratorje, za sleparje in goljufe.

Sokrivi so pa tudi oni državni faktorji, ki so toliko let tako skrbno negovali Italijanstvo v Primorju ter prepuščali Pulj njega usodi, se niso brigali za nobeno kontrolo, dokler se ni dvignila vojaška oblast in rekla: tako, kot doslej, ne sme biti več v tako važni avstrijski luki. Počilo je in na dan so prišle nečedne reči. Sedaj jih treba odpraviti in spraviti v red občinsko upravo ter regulirati finance.

Umevno, da radi razmer, ki so vladale v Puljski občini, in radi posledic teh razmer ne more biti drugače nego tako, da skončuje obravnavani proračun s precej velikim primanjkljajem, akoprav se je štedilo pri sestavi proračuna. Treba bo kritja, ali »Polaer Tagblatt« meni, da za sedaj ni misliti na kako pomoč od strani države, marveč da se bo moralo dobiti kritje primanjkljaja iz dohodkov mesta samega.

Dohodki so proračunjeni: 65% doklade na direktne davke, 264.000 K, 150% doklade na indirektne davke, 320.000 K, najeminski vinar za velika stanovanja 5%, za mala 3, 170.000 K, vinski davek: 6 v za liter, 150.000 K, davek na pivo, 3. 40 K per hl, 160.000 K, žganje I. vrste 22%, druge 20%, 225.000 K, tržne pri-

nih tolažb in velikanskega dolgočasa, pogostih solza, nadležne bede in redkih nasmehov.

Toda kdo razum peščice delavnih raziskovalcev in pedantov bi se hotel ozreti na drobnega, plazečega se črvička? Gotovo strokrat bolj veselo in zabavnejše je slediti s pogledom orlu, ki leti proti nebu — ali iz daljave seveda — gledati, kako se dih vetra igra z valovi levove grive. Naša pozornost se navadno instinktivno obrača k vladarjem vsakojakih kraljestev prirode, k valovečim gubam kraljevskih plaščev, k svetlikajočemu se jeklu oklepa ali vsaj k brezmadežnemu, belemu, batistovemu robcu, ki gleda iz brezmadežnega fraka.

Po svojem značaju ne spadam v ono večino šmrtnikov, ki ima dopadajenje nad opazovanjem vsake gube atlasove obleke, vsake kretnje, vsakega vzdih, in odkrito priznam, da sem dobrih deset let v skrbi za vsakdanje in najvsakdanjeje zadeve, danzadnem sedel v glavni pisarni našega mesta, da nisem poznal od blizu nobenega izmed onih, ki so tam bili in ki so tam delali, in da nisem iskal priložnosti, da bi se s kom izmed njih bližje seznanil razum z onirni, s katerimi sem imel najpotrebnejše stike.

Tako tudi Joahima Činjskega nisem ne poznal, ampak si tudi nisem ogledal

stojbine 42.000 K, klavnica 26.000 K, razni mali prejemki 200.000 K — skupaj 1.457.158 K.

Troški pa so proračunjeni, in sicer redni in izredni, na 1.706.890 K in 123.110 K.

Torej troški skupno 1.830.000 K, dohodki pa 1.457.158 K; da primanjkljaja 380.000 K.

Pokriti ta primanjkljaj, to so zapuščinske dobrote italijanske klike, ki je toliko časa gospodovala v Pulju. Toliko za letos. Posledice lepega italijanskega gospodarstva pa se bodo vlekile še leto za letom in težko jih bo občutilo meščanstvo.

Ko pišemo o Pulju, se vselej spominimo Gorice, kjer tudi vidimo, če naredimo le par korakov po mestu, kaj in kje manjka, kjer tudi trpimo pod težkimi dokladami in nam obetajo še nove, kjer je nezno-sna draginja in kjer vlada brezvestna klika meščanstvu v neizmerno gorje.

Ali v Pulj je že prisiljal dan, ko se je začelo zraunavati mestne finance, v Gorici je še vse pri starem. Kdaj le pridemo do tega, da se pretresejo mestne goriške finance na tak način, da krene mesto na pot, ki pelje k razbremenjenju meščanstva?!

Pogozdovanje Krasa.

Dobili smo XXVIII. poročilo o delovanju komisije za pogozdovanje Krasa v naši deželi za leto 1911.

Iz tega poročila posnemamo:

I. Pogozdovanje.

V letu 1911. se je pogozdovalo največ spomladi. Manjka pa delavcev, zlasti v Sežanskem političnem okraju. Jeseni se je le kaj popravilo ter kaj malega nasejalo.

Novo pogozdovanje obsega skupne vršine 130.35 ha; od tega se je nasadilo na 127.95 ha, nasejalo na 2.40 h; število rastlin znaša 1.160.100.

njegove glave, sklonjene nad kupom papirja, pokrite z gostimi, dolgimi lasmi, v katerih črnini se je svetila cela proga sivih las. Gostota in dolžina teh las, posebno pa črnina, ki je bila pretkana s sivimi nitkami in je bodla v oči, so bili edini zunanji znaki, ki so delali to glavo pomembnejšo od množice ostalih glav.

Njegovo rumenkasto, čelo, blede, z nekoliko povprečnimi gubami razorano, upala in skrbno obrita lica, ozke, ošinele ustnice s podolžnimi koticami sem opazil šele tedaj, ko se je z boječo kretnjo dvignil s stola, na katerem je navadno sedel in rekel z ravno tako boječim, pridruženim glasom:

»Ako želite, ako dovolite, jaz bi vam lahko prepisoval!«

To je bil odgovor na vprašanje, ki sem ga stavil predstojniku pisarne, če ne bi hotel kdo izmed kancelistov, njemu podrejenih, meni prepisovati. Prepisovalec, ki ni je doslej služil, si je našel izdatnejše delo in mu ni bilo treba tega žuljavega sredstva za zaslužek. Vprašanje je bilo dovolj glasno, da so ga lahko slišali ljudje, ki so sedeli za mizami.

Nobeden izmed njih ni dvignil glave, nihče se ni brigal za moj poziv. Morda so imeli vsi že preveč dela, morda so bili leni ali pa premožni tako, da niso hoteli sprejeti nase nove dolžnosti.

Nasadi se delijo po okrajih

občine	parcele	stebelca
Gorica	12	37 276.200
Gradišče	2	21 30.000
Tržič	5	17 81.700
Sežana	15	62 772.000

Torej se je nasadilo na novo 1.160.100 stebelc. Poleg tega je bilo vsejanega semena 4 kile in pol.

Za popravke se je porabilo:

občine	parcele	stebelca
Gorica	21	174 808.000
Gradišče	4	79 47.000
Tržič	8	39 217.000
Sežana	21	116 374.000

skupno 1.446.700 stebelc. Razum tega je podpirala komisija privatne in državne nasade; v teh se je nasadilo 68.000 stebelc. Skupno je bilo nasajenih za l. 1911. 2.674.800 stebelc.

Med nasajenimi drevesci prevladujejo iglovci, malo število je listovcev, to je 4000 akacij. Najbolje je zastopani bor. Zasaženih je precej smrečič in macesnov, manj cipres in jelk; teh slednjih le 500 stebelc.

Stroški za pogozdovanje so znašali za l. 1911 kakor sledi:

a) novi nasadi:

Goriški okraj	K 2213'30
Gradiščanski okraj	» 195'25
Tržiški okraj	» 640'60
Sežanski okraj	» 5667'29

Skupno . . . K 8716'34

b) popravki so stali po okrajih:

Gorica	K 7681'14
Gradišče	» 405'—
Tržič	» 2104'46
Sežana	» 3837'73

Skupno . . . K 14028'33

c) Na vseh privatnih posestvih sežanskega okraja in deloma tudi drugih okrajev je dala kopati pogozdovalna komisija luknje za stebelca deloma popolnoma deloma polovično na svoje stroške, kar je znašalo 4655 K 52 v. Razum tega je imela komisija še polno drugih stroškov. Vsi stroški pa so znašali 29.030 K 90 v in se razdelijo tako-le:

novi nasadi in seme	K 8716'34
popravki in seme	» 14028'33
naprava lukenj	» 4655'52
prevažanje stebelc	» 375'74
nakup semena	» 251'01
izboljšanje nasadov	» 803'94
zatiranje golazni	» 66'80
naprava poti	» 128'—
razno	» 5'22

Skupaj . . . K 29030'90

K temu pride še 310 K, katere je dala komisija raznim privatnim osebam kot podporo pri zatiranju golazni in škodljivca mrčesa.

(Pride še.)

»Z nobenim ne bi imeli mnogo veselja! Zapravljivci, mazači!« mi je šepetal predstojnik pisarne, majmo, rdeče človeče z jovijalnim izrazom na obličju, ki se je sam držal pravila: prihajati v pisarno najpozneje in odhajati najprej in svoj podpis na uradni pismih okrasiti z neštevilno množico križastih črt velike dolžine.

Hotel sem že iti s svojim vprašanjem v drugo pisarno, ko sem zaslišal iz uvelih ust kancelista že omenjene besede.

»Da, da, lahko se zanesete na Činjskega!« je vzkliznil predstojnik pisarne, »on je najboljši lepopisec in pravopisec našega urada, delaven kakor vol, točen kakor ura! Toda vrag me vzemi, če vem, kako bo zmogel še to novo delo. Zadoštuje, če povem, da mi je pridelen v pomoč, razum tega prepisuje že dolgo časa dvema ali trem vašim tovarišem. Ako bi bil na tvojem mestu, Činjski, nikdar ne bi vzel toliko dela na svoja pleča; seveda, zaslužek diši, posebno če kdo rad noši v menjalnico dvakrat ali trikrat na leto kupone, da si potem nakupi nove papirje.«

Ko je predstojnik urada to govoril, se je smejal in mi je zaspešetal na uho:

»Skopuh, kakršnih je malo! kapitalisti! Pravi Krez, vam rečem.«

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja v Celovcu je ravno kar pričela razpošiljati družbene knjige za leto 1912. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar:

1. Zgodbe sv. pisma, 18 zvezek (zadnji).
 2. Koledar za leto 1913.
 3. Balade in romane.
 4. Podobe iz misijonskih dežel, 2. zvezek.
 5. Slovenske Večernice, 66 zvezek.
 6. Zgodovina slovenskega naroda, 2. zvezek.
- Kdor je doplačal 60 vin za broš., oziroma 1 krono za vezan izvod, prejme kot 7. knjigo:

Razne povesti.

Kdor je plačal 80 vin. za vezan izvod z rdečo obrezo, oziroma 1 K 30 vin. za vezan izvod z zlato obrezo, prejme kot 8. knjigo:

Evangeljska zakladnica.

Družba se bo potrudila, da prejmejo častiti udje knjige kolikor mogoče hitro. Red za letošnje razpošiljatev je sledeči:

1. Amerika, Afrika, Azija.
2. Krška škofija.
3. Razni kraji.
4. Lavantinska škofija.
5. Ljubljanska škofija.
6. Goriška nadškofija.
7. Tržaško-koprška škofija.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v isti dekaniji ali županiji, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovanišča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Cenjene gospode poverjenike nujno prosimo, naj pošljejo po prejemu »aviza« takoj po knjige na železniško postajo, da ne bo sitnih reklamacij, ki povzročajo družbi samo zamudo in nepotrebnih stroškov. Vsem č. g. poverjenikom, ki prejmejo po železnici več zabojev, vljudno naznanjamo, da se nahaja zapisnik udov vedno v zaboji z najnižjo številko.

Vsakemu zaboji so tudi priložene vpisovalne pole in potrdilni listi za prihodnje leto.

Stroške, katere so imeli č. g. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One č. g. poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim prej pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebne prostora.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Vojna na Balkanu.

Črnagora.

Nekaj črt iz zgodovine:

Črnagora je bila šele leta 1530. pridružena Sandžaku. Od turške nadoblasti jo je osvobodil vladika Danilo Petrovič Njeguš, ki je prevzel 16. aprila leta 1696. vladu

Pogledal sem s posebnim zanimanjem na človeka, ki mi je bil tako predstavljen. Eno roko je imel oprto na mizo, v drugi je držal pero, do polovice črno od črnila; stal je upognjen in je boječe čakal. Nihče na svetu ne bi mogel biti manj podoben kapitalistu in Krezu. Ravno nad mestom, kjer je navadno sedel, se je vzpenjala ena izmed najdaljših in najzavitejših rok naslikanega morskega pajka. Lahko bi se zdelo, da se je ta krempelj že davno zasedil v njegovo telo in izsesal iz njega vso noč življenja, vso mladost, možko zdravje; tako medla, tako mršava je bila njegova postava, skrita pod sivo suknjo, tako koščene, skoro prozorne so bile njegove roke, tako brez krvi in življenja je bila barva njegovega obličja. — Poleg sledov dela in muke, težke in dolge kakor življenje, je pokrival to obličje izraz globokega miru, da, polovica smrti — Izpod gostih, osivelih obrvi so begale upadle oči po mojem obrazu; v globini črnih očesnih punčič se je bliskal pod tiho površino celega obličja enoličen, toda živ svet.

Ali je bil to ogenj strastne pohlepnosti, ki je na ta način podžigal utrujeni

nad Črnogoro. Leta 1907. se je zvezal z Rusijo in z Benečani. Leta 1767. je nastal v Črnigori boj, ker se je tam pojavil t. zv. Stepan Mali, ki se je izdal za cara Petra III. Ta je izborno branil Črnogoro proti paši Rumelije in Bosne — leta 1774. pa je bil v neki ustaji umorjen. Na poziv Jožefa II. in Katarine ruske so Črnogorci zopet prišli za orožje leta 1788. in so se tri leta do 1791. borili proti 50.000 Turkom. Nato je bil sklenjen mir v Sistovi. Leta 1812. je Peter I. Petrovič osvojil Boko Kotorsko. Pod Petrom II. Petrovičem je od leta 1840. bil stalen boj proti Turčiji. Danilo I. je vodil leta 1852. do 1854. hude boje s Turki, in jih je nazadnje premagal pri Grahovem. Od te dobe so evropske velesile določile Črni gori sedanjo mejo.

Dne 12. oktobra 1860. je bil ubit knez Nikola in z njim je zavladal sedanji kralj Nikola I. Petrovič. Pod njim so se boji s Turki ponovili. Leta 1862. so Turki prestopili mejo, pregnali so Črnogorce in zasedli Cetinje. Po dogovoru leta 1864. so bile meje Črnogore znova določene.

Leta 1876., ko se je pripravljala splošna vstaja na Balkanu, so Črnogorci prvi začeli vojno. Knez Nikita je šel s 15.000 junaki proti Novosinji: moral se je sicer umakniti, toda 28. avgusta je zadal hud poraz Muktar paši pri Volčjem dolu. Dne 21. oktobra si je knez z vojsko osvojil Medun. Na to je posredovala Rusija, da je prišlo do miru. Leta 1877. so velesile zahtevale razširjenje Črnogore — Turčija pa tega ni dovolila — zato je nastala nova vojna. Sulejman paša je na severu vdrl v Črnogoro, toda v Dolgem Klancu je bil po 9 dnevnem boju popolnoma premagan.

Kraj Nikola je torej navajen bojov s Turki. Zato se ni čuditi, da je tudi sedaj tako pogumno napovedal vojno in da se Črnogorci tako hrabro borijo.

Bulgarija.

Bulgari so tatarskega pokolenja. Iz Azije so se napotili na južno Rusko in leta 675. so prestopili Donavo. V deželi, ki se danes imenuje po njih, so podjarnili sedem slovanskih narodov in ustanovili znatno državo. Kmalu so se turški premaganci popolnoma pomešali s prvotnimi naseljeniki Slovani in pozabili svoj jezik; od tega časa so Bulgari največje slovansko pleme na balkanskem polotoku.

Leta 1393. so Turki uničili starodavno bulgarsko državo, razdrli glavno mesto Tirnovo in odpeljali najuglednejše Bulgare s seboj. Od tega leta je bila Bulgarska kot država in kot narodna skupina, skoraj 400 let mrtva, brez pomena. Šele v 19. stoletju so se pričeli Bulgari zopet zavedati svojega narodnega bistva. Njihov prvi boj je veljal osvoboditvi cerkve in reš je morala porta leta 1870. priznati samostojnega poglavarja bulgarski duhovščini. Osnovali so na to zaroto na najširši podlagi in ko so leta 1875 krščanski Bošnjaki prišli za orožje, so tudi Bulgari menili, da je prišla njihova ura. V maju prihodnjega leta je prišlo do splošnega upora. Turki so 60 krajev uničili in nad deset tisoč ljudi pomorili. Te strahote turških bašibozukov so imele za posledico, da je

punčici in razsvetljeval mrtve obrise kancelista, Kreza imenovanega?

Zdelo se mi je, da to ni tako, da je bilo v oni lučici, ki je migljala v očesu kakor trepetajoča zvezdica, ki sveti sredi oblačnega neba in tudi v celi postavi, ki je izgledala asketično, da je bilo tam več hrepenenja kakor strasti. Nisem se mogel motiti. Videlo se je, da je čakal na moj odgovor z živim nemirom, da je srčno hrepenel, da bi sklenila med seboj pogodbo, ki bi mu zagotovila stalen in precejšen dohodek. Ta človek je bil očitno željen denarja, toda čemu? v kak namen? Najbrže ima z rodbino velike skrbi, sem pomislil in sem mu s kratkimi besedami razložil vrsto, množino in pogoje dela, za katero je šlo. Spoznal se je v stvari temlito, bil je zadovoljen z vsem in je s počasnim prikimavanjem z glavo dal na znanje, da razume moje zahteve in da z njimi soglašala.

Po razgovoru se je neopretno priklonil, kakor sploh delajo to ljudje; ki so boječi in ki se skrbno ozirajo na družabni ugled; na to je sedel na svoj stari stol in je začel skrbno nadaljevati svoje kancelijsko delo, ki ga je za hip prenehal.

(Dalje prih.)

posegla Rusija vmes in tako je prišlo leta 1877. do rusko-turške vojne.

3. marca 1878. je bil sklenjen mir pri San Stefanu. S tem mirom je bila ugotovljena velika kneževina bulgarska s turško nadoblastjo.

Prvi bulgarski knez je postal princ Aleksander Battenberški. Novi knez se je otrsral najprej prijateljstva Rusov in izločil njih vpliv v deželi. S tem korakom si je nakopal besno sovraštvo peterburške vlade in njenih bulgarskih prijateljev. Leta 1885. je izbruhnil v Vzhodni Rumeliji upor, turškega guvernerja so vabili in razglasili so, da se priklapi Vzhod. Rumelija Bulgarski. 21. septembra 1885 je prišel knez Aleksander v Plodiv in s tem svečano priznal združitev Rumelije z Bulgarsko. Srbija je zavistno gledala na rastočo moč Bulgarske, napovedala ji je vojno. 19. novembra 1885 je knez Aleksander premagal Srbe pri Slivnici, udril v Srbijo, dokler ga ni ustavila Avstrija. Ali Rusija je spodbila kneza Aleksandra. Odpovedati se je moral knežtvu in zapustiti deželo. Stambulov, ministerski predsednik, je pripravil pot novemu knezu, ki je bil izvoljen v sobranju leta 1887., Ferdinandu Koburškemu.

Srbski listi.

»Samouprava« piše: Sedaj se v Turčiji razdaje državno orožje in municija vsem muslimanom brez ozira na to, ali so vojaški obvezanci ali ne; razdaje se orožje posebno razbojnikom in zlikovcem. Ta poteza še podvoji moč balkanskih krščanskih držav in njihove narode še okrepi v odločbi, da pod ceno svoje in vseh žrtev rešijo svoje brate iz rok zlikovcev, katere Turčija oborožuje proti njim z državnim orožjem.

»Pravda« pravi: Mi Srbi, kakor tudi ostali balkanski narodi smo si svesti težkoč vojne in znamo turško junaštvo prav ceniti, ali uverjeni smo istotako, da navdušenje, morala in število krščanskih vojakov stori, da križ zmaga nad polumescem.

»Mali Žurnal« pravi: Turška se je preživela in je nesposobna, da se reformira. Evropa je sebična in brezobzirna, ona noče vedeti za pravdo našo in trpljenje naših bratov, potomci Karagorja in Miloša pa bodo umeli, pogoditi pravo pot.

»Politika« pravi: Balkanski narodi so čakali dosti časa na Turčijo in Evropo, njihovi bratje so vzdihili pod turškim tiranom. Od vevlasti ni ničesar več pričakovati. Balkansko vprašanje morajo balkanski narodi sami rešiti.

»Sveta«: Vojna je neizogibna, pa naj skonča, kakor hoče, mora se izvršiti. Bolje je neuspela vojna nego kukavično zavlačenje.

»Pijemont«: Evropa danes ni zmožna preprečiti proces, ki ga je izzvala logika zgodovine in sila prirodnih zakonov. Ker je tako, je potreba da se balkanske države požurijo bolnega moža položiti kar najhitreje v krsto ...

Srbski patriotizem.

Belgradska »Tribuna« poroča: Vredno je zabeležiti, da je cela rodbina Jaše Prodanovića, bivšega ministra, angažovana, da služi domovini. Dva starejša sina Prodanovića sta odšla na vojno, najmlajši v četnike, gospa in hči sta odšli za postrežnice ranjencem, Jaša Prodanović sam pa se je javil kot navaden vojak, ker je bil v času kralja Aleksandra degradiran iz oficirja v prostaka.

Dalje v prilogi.

Moll-ov Seidlitz-prašek

je za na želodcu trpeče neprekosljivo sredstvo katero ima prednost pred vsemi drugimi dražilnimi čistili, kroglicami in grenčicami.

Cena orig. škatlje K 2.— Ponarejanje se sodnijsko zasleduje.

Mollo-vo Franc. žganje in sol

za ribanje života. — Boletino olajšuje in okrepuje staroznano sredstvo proti trganju in prehlajenju vsake vrste.

Orig. steklenica K 2.— Na prodaj po vseh lekarnah in mirošilnicah. Glavna lekarna

A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, Dunaj, Tschlauben 9.

Zaloga v Gorici v lekarni: A. Gironcoli, G. Cristofolotti.

Okoliš Podgorice.

Črnogorska armada je 9. t. m. dopoldne napadla turške utrdebe onkraj Podgorice. Po štirih urah artilerijskega boja so Turki zbežali s hrama Rami-mee. Črnogorci so nato navahili na Dečić. Poročanje so Turki dobili ojačenja. Vnel se je hujši boj, katerega izid še ni znan.

Reuterjev biro javlja: On 8. zjutraj je najmlajši sin kralja Nikite, princ Peter, izpalil prvo topovski strel na turške utrdebe. V tem trenutku je vojaška godba v taborišču zasvirala črnogorsko narodno himno: »Onamo, onamo za brda onamo!« Po 21 minutah so Turki v divjem begu zapustili utrdebe, katere so nato Črnogorci zmagoslavno zavzeli. Okrog poldneva so črnogorski voji jeli prodirati proti Dečiću. Ob dveh popoldne so se izkrcale turške čete na bregu Skadrskega jezera. Započela se je bitka, ki je trajala do večera. Popoldne je prišel k armadi kralj Nikola s princem Mirkom ter na bregih Skadrskega jezera opazoval vojne operacije. Zvečer se je kralj vrnil v Podgorico, kjer je imel zvečer dolgotrajno posvetovanje s prestolonaslednikom Danilom, ki je imenovan za vrhovnega poveljnika črnogorske armade.

Borbe pri Gusinju.

Pri Gusinju se je pričela ljuta borba med črnogorskimi in turškimi voji.

Cetinje, 9. oktobra ob 10. zvečer: Črnogorci so prekoračili reko Vrmoš ter v zmagovitem pohodu prodrali do Gusinja. Na potu so se jim pridružili vstaški Malisori. Tik pred Gusinjem so naleteli na odpor turških čet. Započela se je krvava bitka.

Prodiranje Črnogorcev.

Črnogorci zmagonosno prodirajo proti Skadru.

O bojih pri Podgorici in Dečiću poročajo, da je trdnjava Desić padla v četrtek dopoldne. Kralju črnogorskemu so došle čestitke iz Rusije, بلغarije in Srbije.

Pod Desićem je padlo 600 Turkov, 400 Črnogorcev. Boji so kruti.

Iz Podgorice poročajo, da so Črnogorci zavzeli Tuzi. Boj 10. t. m. je trajal 15 ur. Malisori se borijo na strani Črnogorcev.

Črnogorski v južni armadi so pod Martinovićem Bojano prekoračili in vzeli trdnjavo Taraboš. General Buković je zavzel kraje Bojkovac in Berane. Črnogorci so zasedli tudi Šipčanik in začeli obstreljevati predmestje Skadra, Nikolac.

Turška garnizija v Veliki se je udala. Hrabrim Črnogorcem želi vsakdo najlepše uspehe!

Rusija mobilizira.

Iz Ruske Poljske prihajajo vesti, da je mobilizirala Rusija donske kozake ter jih odposlala skupaj z onimi rezervisti, ki jih je bila poklicala pod orožje pri takozvani poskusni mobilizaciji — s posebnimi vlaki v Odeso.

Oblast so dobile nalog, naj pripravijo čimprej mobilizacijo, ker namerava vojno ministristvo tekom enega tedna poslati v Rusko-Poljsko 150 polkov. Z druge strani se ta vest dementira.

Končni odgovor.

O vsebini note balkanskih držav kot odgovor na avstro-rusko demaršo se še dosedaj niso mogli zediniti. Lislijo pa splošno, da odgovorijo do nedelje. Poučeni krogi velijo, da bo vseboval odgovor zahtevo po administrativni samoupravi v vseh evropskih vilajetih in njihovi kontroli od strani velesil in balkanskih držav. Te zahteve bodo javili tudi Turčiji potom posebne note, potem pa se ima podati ultimatum.

Politični pregled.

Avstro-Ogrska.

»Hrvaško-slovenska narodna zveza.« — Ta novo ustanovljena zveza je zborovala na Dunaju. Voditelja sta dr. Šusteršič in dr. Starčević.

Novi volaški krediti. — Obema delegacijama so došli predlogi skupnega finan-

čnega ministerstva, s katerimi se zahteva 416 milijonov za armado in 40 milijonov za vojno mornarico. — Treba je novih kanonov, utrdbe, novih ladij. — Prva predloga pomeni enkratno izredno potrebo, no za armado na kopnem, druga izreden kredit za mornarico. — Da se izvede najnujnejši del zahtev, treba 125 milijonov, ki se razdele na leta 1913—15. Letošnjega leta odnade na Avstrijo 26,457.600 K, na Ogrsko 15,142.000 K.

Izjava grofa Berchtolda. V seji ogrske delegacije je minister za zunanje zadeve grof Berchtold med drugim izjavil: Naša prizadevanja merijo vsa na ohranitev miru. Sicer pa se je monarhija spopadla z ostalimi velevladstvi izjavila za status quo na Balkanu. Avstrija ne zasleduje na Balkanu nobene osvajaške politike. To pa ne pomeni, da nismo na dogodkih na Balkanu nič interesirani. Mi imamo ondi eksistenčne interese in smo odločeni jih, naj pride karkoli, varovati.

V tržaškem mestnem svetu je sinoči svetnik Cerniutz interpeliral župana o razmerah v mestni ubožnici, kjer je neki stavec izvršil samomor, ker ni mogel več prenašati mučenja od strani strežnikov. Podžupan dr. Richetti, ki je predsedoval, izroči interpelacijo županu. Dr. Puecher in dr. Vilfan sta zahtevala intervencije pri Lloydju glede iz arzenala odpuščenih delavcev. Izvolili so potem razne komisije; v anagrafično in požarno komisijo ni izvoljen noben Slovenec in tudi noben socialist. Sprejel se je predlog, da se vzame pri splošnem penzijskem zavodu posojilo 6 milijonov K proti 5½% obrestim.

Jukić — obešen? — »Edinost« je dobila sinoči ob 11. iz Zagreba brzojavko, da bo danes ob 4. zj. obešen Jukić. Pravi, da je brzojavka iz zanesljivega vira.

Štadlerjev »Hrvatski Dnevnik« v Sarajevu je znan po svoji mržnji do Srbov. V svoji fanatični zaslepljenosti piše glede na dogodke na Balkanu proti Srbom takole: Politične budalosti so to, da Srbija in Črnagora gresta v boj za osvobodjenje kristjanov. V boj jih goni prevelik apetit za razširjenjem svojih mej in drugega nič. Katoliki se morejo najmanj veseliti srbskih uspehov na Balkanu, ker je katolikom mnogo boljše na Balkanu pod turškim gospodstvom nego pod srbskim.

Alfirević pred celovško poroto. — Dalmatinski učiteljščnik Alfirević je obtožen sokrivde atentata Jukićevega na bana. Celovška porotna sodnija je delegirana za razpravo proti Alfireviću.

VOJNA MED TURČIJO IN ITALIJO.

Poročajo iz Rima, da je Porta predložila za mir nove pogoje, ki so za Italijo nesprejemljivi. Zato se pretrgajo pogajanja in vojna se začne odločneje. Ena eskadra je pripravljena odpluti v Egejsko morje!! —

Darovi.

Darovi za »Dijaško kuhinjo«. — Nabiralnik v trgovini A. Gabršček je dal 411 K, doslej skupaj 3350 K. — G. a Jos. Foncva, gostilničarka v Solkanu, eno vrečo krompirja. — J. Koren, nadučitelj v p., članarino 3 K. — Na račun mesečnine je prišlo 18 K in 500 kg krompirja. — V. B. za neko izgubljeno stavo 5 K.

Domače vesti.

Dr. Hešič predava v drugi v Gorici. — Ne pretrivamo, ako trdimo, da je bilo Hešičevo predavanje uprav dogodek za Gorico. Ni se menda še zgodilo, da bi se vršilo pred goriskim občinstvom predavanje, ki je uprav razburilo poslušalce. Občinstvo se je delilo v dva tabora. Eden se je kolikor toliko strinjal z izvajanjem, drugi pa odločno oporekal, da bi bil položaj Slovencev res tako obupen. Hešič prihaja v drugi v Gorico, da popolni svoje prvo predavanje in obenem govori o jugoslovanskem vprašanju. Saj je zaključil svoje prvo predavanje, da imajo njegovi izvajanjem slediti izvajanja o jugoslovanskem vprašanju, ravnotako, kakor sledi B na A. Pričakujemo z napetostjo Hešičev govor, njegov B, ki nam šele omogoči, da bomo prav presojali njegove misli o Slovincih. Vojna, ki je na Balkanu izbruhnila, daje Hešičevemu predavanju pravo ozadje. Ako je bilo jugoslovansko

vprašanje sploh kedaj aktualno, je ono gotovo aktualno v sedanjem trenutku. Sedaj, ko se pripravljajo na slovanskem jugu dogodki, ki utegnejo silno izpremeniti razmere med Jugoslavlani, je pač za vsakega Slovenca silno poučno, kaj misli o Jugoslavlanih mož, ki mu je jugoslovanska ideja najvažnejša za Slovence. Prepričani smo pa tudi, da današnje besede ne bodo tako silno črnoglede, saj Slovenci posebno v Gorici in na celem Primorskem nimajo pač potrebe, da bi sinatrali svojo usodo za zapečateni.

Iz mesta: »Z veseljem smo vzeli na znanje poročilo v »Soci«, da pride v soboto 12. t. m. predavati dr. Hešič o jugoslovanskem vprašanju. Nestrpno pričakujemo, kaj nam pove; zaenkrat je šlo njegovo ime od ust do ust, dolgo časa se je v urazdani v mestu izgovarjalo njegovo ime in debatiralo o njegovem predavanju, ki zlasti za mladino ni bilo nič kaj vspešnega. Prista je še obrambna razstava in govorila sicer Primorcem v prilog, ali na sploh Slovincem v neprilog. Kaj bo z nami? Pereče je jugoslovansko vprašanje in v pravi rešitvi jugoslovanskega vprašanja tiči tudi naša rešitev. Mi upamo v prihodnost, v lepšo prihodnost, Jugoslovani, to ime mora nas zajeti in živeli bomo lahko lepše življenje kot Jugoslavlani, seveda ne, da bi prestali biti Slovenci, Hrvati, Srbi ... Prav je, da se na tak način razpravljajo med nami naša življenjska vprašanja. Mi hočemo živeti in najti sredstva in poti, da se ohranimo.« ...

Poroka. — Gospod Franc Bizjak, asistent državne železnice v Sv. Luciji ob Soči, se poroči 15. t. m. z gospodično Marijo Vuga iz Sv. Lucije. Vse najboljši!

Odvetniški izpit je napravil v Trstu odvetniški kandidat dr. Boleslav Bolč.

Pred c. kr. izpraševalno komisijo za občne ljudske in meščanske šole v Gorici se prično prihodnji izpiti za učno usposobitev v ponedeljek dne 4. novembra t. l. — Dotične prošnje morajo biti v rokah komisije vsaj do konca meseca oktobra t. l.

Pevsko in glasbeno društvo v Gorici (podružnica Glasbene Matice v Ljubljani) bo imelo svoj redni občni zbor v četrtek, dne 31. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih, ul. Sv. Ivana št. 7 z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročila: a) tajnika, b) blagajnika. 3. Poročilo pregledovalcev računov in odobritev računov preteklega leta. 4. Proračun za 1912/13. 5. Volitev: a) predsednika, b) 13 odbornikov, c) namestnikov. 6. Določitev društvenega glasila. 7. Slučajnosti. — Odbor Pevskega in glasbenega društva v Gorici.

Narodna delavska organizacija v Gorici priredi v nedeljo, dne 13. oktobra t. l. ob 4. uri popoldne v prostorih hotela pri »zlatem jellenu« II. vinsko trgatve. Med vinske trgatve koncert in potem ples v dvorani. Vstopnina: K trgatvi 30 vinarjev, k plesu 7 listkov 1 K, posamezni listki po 20 vinarjev. K obilni udeležbi mjudno vabi odbor.

Saperji (oddelek pionirjev) so prišli v Gorico v četrtek popoldne; v Pulju so bile tri kompanije saperjev, ena je prišla v Gorico, druga v Cristoforo pri Tridentu, tretja je šla v Trebinje.

Modno poročilo. — Na 6. strani današnjega lista prinašamo modno poročilo, ki bo gotovo zanimalo naše cenj. naročnice.

V teku 14 dni izide novo poročilo s krasnimi modnimi slikami. Ako se odzove zadostno število inserentov za to modno poročilo, bomo priobčevali isto redno vsakih 14 dni.

Glasbeni šivilje opozarjamo, da si shranijo te slike, ker v teku leta se jim nabere za 1 album slik, ki jim bo prav dobro služil pri pregledovanju mod.

Vse gg. trgovce in obrtnike pa ujudno vabimo, da pridno inserirajo, da si pridobijo novih odjemalcev. Ako nas bo sl. občinstvo podpiralo, bomo skrbeli, da se list v vsakem ožiru popolni in bomo nudili še več čtiva in prilog.

Naš nadškof in knez proti lascivni modi. — H godu njegovega je prišla nfe-stna duhovščina v nadškofjsko palačo, čestitat mu. Nadškof je v zahvalnem govoru se izrekel proti lascivni modi pri žen-

skah, ki je na škodo sramežljivosti in čistega življenja, ter se vedno bolj širi. Zenskam v taki obleki naj se ne podeli sv. obhajilo, ako pristopijo k obhajilni mizi; tako je že odredil patriarh beneški.

Nadomestni rezervisti z letošnjega nabora bodo poklicani v vojaško službo iz mesecev baje že letos, docim bi morali biti klicani šele v spomladi 1913, kakor je bil doslej običaj, da se jih je klicalo na spomlad nastopnega leta po naboru. — Letosnje klicanje nad. rezervistov je vzročila nova brambna postava.

Ne puščajte otrok samih doma! — V St. Andrežu se je 4letna Josipina Nemceva približala ognju, kjer je bila vrela voda. Voda se je zvrnila na deklico, ki se je tako opekla, da je umrla na opeklinah. Deklica je hči delavske družine. Zgodi se, kakor navadno, da mož in žena gresta na delo ali po opravkih od doma in tačas se zgodi nesreča, tudi če se priporoči sosedi, naj varuje otroke.

Razpisana je služba paznika v c. kr. moski kaznilnici v Gradšču ob Soči. Prednost imajo podčastniki-certifikasti.

Izak Rosenfeld. — Pred par dnevi so aretirali v Trzinu nekega Izaka Rosenfelda in njegovo zaročenko ter ju pripeljali v goriske zapore. Mislili so namreč, da so ujeti tistega izaka Rosenfelda iz Kaire, ki je prodajal v Gorici nekaj časa svoje blago, potem pa izvršil vec goljufij in pobegnil. An v Gorici na sodniji so se kmalu prepričali, da slepar Rosenfeld ni tako nesposoben, da bi se vrnil v Gorico v past, ter so izpustili ujetega Izaka in njegovo Olgo.

Vojaška služba ne diši nikomu Ivana Zevniku s Krškega na Kranjskem. Prišel je srečno do Krmina, ali tam so ga aretirali ravno, ko je mislil, da je že na varnem ter jo popiha v Italijo.

Tatvin je osumljen neki Fran Crnolagar iz Gor. Kanomlje. Aretirali so ga in pripeljali v goriske zapore.

Vrača se v Gorico neka 18 letna Ivana Gerometta, dasi je izgnana iz našega mesta. Za povrnitev v mesto je dobila sedaj na sodniji 16 dni zavora. Pa se najbrže še povrne, kakor navadno delajo izgnanci.

Povrnil se je v Gorico izgnanec Anton Lukarič iz Vrhnika. Policija ga je aretirala.

V prisilno delavnico v Ljubljano so odpejan pisarja Artura Chiadeza iz Gorice.

Dezertir. — Finančni straži v Podvršci v Italiji se je predstavil vojak tukajšnjega 47. pešpolka Fran Zunka, ki je povedal, da je dezertiral, ker je disciplina pri regimentu prehuda.

Draginjo mesa je laže prenašati, ako gospodinja priredi iz Maggijevih kock po 5 vir. govejo juho, katero potrebuje za pripravo drugih juh, omak, prikh, raguov itd. Kakor znano, narejene so te kocke iz najboljšega mesnega ekstrakta in vsebujejo vse dodatke naravnih goveje juhe.

Ne samo izvrstna kakovost — ki stoji itak vsakega dvoma — temveč obenem in v enaki meri, je vzrok splošne priljubljenosti Kolinske kavne primesi tudi dejstvo, da je ta kavni pridatek pristno domače blago. Kolinska tovarna v Ljubljani, je podjetje združenega našega trgovstva. Podpirati industrijo in trgovino je narodna dolžnost vsake zavredne slovenske gospodinjje. Le na ta način se bomo namreč vedno bolj blizali svojemu idealu: gospodarski samostojnosti. Slovenske gospodinjje, ki morda še niso odjemalke Kolinske kavne primesi, naj odložijo svoje gotovo neutemeljene pomisleke in naj vstopijo v krog njenih odjemalk. Zagotovljene so lahko, da bodo dobile res izvrstno blago, s tem pa da bodo z nakupovanjem domače Kolinske kavne primesi podpirale domačo industrijo in trgovino, bodo obenem vršile tudi svojo narodno dolžnost.

Odprti lekarni. — Jutri popoldne boste odprli v Gorici lekarni Cristoforoletti-Kürner. V teh dveh lekarnah bo tudi nočna služba v času od 13. do 20. t. m.

Listnica urdnitva: V K. Sledi odgovor v pismu.

Domača politika.

Politično društvo »Edinost« v Trstu bo imelo jutri v »Nar. domu« svoj redni občni zbor.

Potres v Gorici. — »Corriere Agricolo« izblekne navadno vsakikrat, ko izide, kako »kunišno«. Tako je rekel tudi, da Lahov v Gorici ne bo konec, razven če pride potres in se uderejo v zemljo. »Corriere« misli, kdo ve kako fino se je odrezal, ker je napovedal potres, ki naj požre goriške Lahe, pa je v zmoti. Mi mu povemo za danes to, da je že bil velik potres v Gorici, ki je požrl Lahov kar tri tisoče. Pri ljudskem štetju so bili magistratni potresovalci pobasali v laško malno kar 3000 prebivalcev preveč. Prišel pa je revizijski potres in stresel je iz laške malhe 3000 prebivalcev, upisanih za Lahe, ki pa niso Lah. Tako je potres pobral kar 3000 »Lahov«. Če pride še kak tak potres, koliko jih še ostane?

Poročilo o pogozdovanju Krasa v nemščini! Z glavarstva smo dobili poročilo o pogozdovanju Krasa (iz katerega priobčujemo posnetke) sestavljeno v nemškem jeziku. Zakaj? Sestavljala so se taka poročila dosedaj po nemško, zato se sestavljajo še dalje po nemško. Ali to ni prav, da se izdajajo samo nemška poročila. Zahtevamo, da se izdajajo tudi slovenska, saj gre za slovenski Kras in slovenske interese! Pričakujemo torej, da g. predsednik izposluje za prihodnje tudi slovensko poročilo!

Izgnan iz Avstrije. — Evgen Florejančič, bivši uslužbenec pri dr. Baderju v Gorici, je italijanski podanik. Proti izgonu iz Avstrije se je pritožil na namestništvo, ki je pa izgon potrdilo.

Ali je na Kranjskem še kak Slovenec? V »Miru« čitamo: »Parkrat sem dobil zadnji čas razglednice z Brezja. Na vsaki pa se na pečatu lesketa na prvem mestu prelepo ime: »Breslachi«. A ne sliši se nič, da bi se kdo oglasil proti temu. Kak krik pa zaženo Nemci, če vidijo kje slovenski napis, ime, ki je tisočletja, ali vsaj stoletja staro. Torej je vendarle res, kar mi je rekel pred nedavnim neki Nemec: »Slovenec je suženj in ostane suženj!«

In tako je na Goriškem s poštnimi pečati? Tako slabo kakor na Kranjskem.

Narodna obramba.

Cvetilčni dan v Št. Andrežu priredi Ciril-Metodova podružnica jutri dne 13. t. m.

»Südmarka«. — Posebno pažnjo posveča »Südmarka« ljudskim knjižnicam. Lani je potrosila za ljudske knjižnice okoli 12000 K; sedaj ima knjižnic 270 s 169.065 zvezki. Obiskovalcev knjižnic je bilo lani 27.759; zvezkov izposojenih 235.964. — »Südmarka« je imela lani 3 potovalne učitelje. Ti so jo stali 28000 K. Imeli so 435 sestankov, osnovali so 140 podružnic in pridobili 4111 članov.

Prosveta.

Zveza dramatičnih društev. C. kr. kranjska deželna vlada je z razpisom z dne 5. t. m. dovolila ustanovitev Zveze dramatičnih društev s sedežem v Ljubljani. Namen Zveze je združitev vseh na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem in Primorskem, potem v Gradcu, na Dunaju in v Pragi že obstoječih dramatičnih in pa takih nepolitičnih društev, ki poleg svojega namena goje tudi dramatik. K Zvezi more pristopiti vsako zakonito dopuščeno slovensko ali slovansko društvo imenovanih dežel in mest. Člani teh društev so obenem člani Zveze. Posamezniki, ki niso člani nobenega društva, ne morejo biti člani Zveze. Zveza bo prirejala poučna predavanja iz vseh strok dramatike, predstave, velike slavnosti, sestanke, izlete in zlete, koncerte, poučne tečaje za režiserje, razpisovala bo nagrade za izvirne igre in prevode, izdajala Talijo (repertoar), gledališki list in druge tiskovine. Prijave društev v Zvezo sprejema Fran Govekar, pisatelj v Ljubljani.

Ustanovni občni zbor Zveze dramatičnih društev bo dne 27. t. m. ob 10. dopoldne v Ljubljani in sicer v narodni re-

stavraciji »Zlatorog« (Fr. Krapeš) v Gosposki ulici. Eventualne predloge za ta občni zbor sprejema t. č. načelnik pripravljalnega odbora, Fran Govekar, v Ljubljani. Udeleženci se bodo mogli istega dne udeležiti predstave v slovenskem deželnem gledališču. Vse informacije glede Zveze in občnega zbora daje gg. Fr. Govekar v Ljubljani.

Matica Slovenska svojim p. n. gg. poverjenikom in članom in drugim. — Matičine knjige za 1912. leto so že deloma tiskane, deloma gre njihov tisk h koncu, a članov se je prijavilo dozdej nenavadno malo. Zato prosi Matica vse tiste množestvilne gg. poverjenike, ki še do zdaj niso pobrali in poslali udnine za tekoče leto, naj to nemudoma store. Enako prosi vse p. n. gg. prejšnje člane, ki ji pošiljajo udmino direktno, naj se je kmalu spomni. Vabi pa tudi vse tiste, ki še niso njeni udje, naj pristopijo v krog njenih članov. Udnina znaša letno za Slovence 4 K, za Hrvate 3 K. Plačuje se naprej. Knjižni dar bo zlasti, kar se tiče beletrije, za l. 1912 jako bogat.

Književnost.

Izprehod v Belo Krajino. — Janeza Trdine Zbrani Spisi X. knjiga. Založil L. Schwentner v Ljubljani. Str. 462. Cena broš. 5 K, eleg. vez. 6'20. — Zopet krasna knjiga iz bogate Schwentnerjeve založarne. Trdina nas vabi v Belo Krajino ter kaže mišljenje in čustvovanje naroda v tako pristni obliki, da človek kar ne more odložiti knjige iz rok. Kakor se je pisatelj sam vračal »okrepčan, vesel in zadovoljen nazaj v otožno središče dolenjske birokracije in revščine«, tako se godi čitatelju, ko odloži knjigo iz rok in gre po svojih poslih.

Prepuščamo vredno oceno spretnemu peresu, mi pa knjigo svojim čitateljem le toplo priporočamo. — Cena bi se zdela komu visoka. Ali knjiga je obširna in tudi tiskarski res lepo dovršena. Lahko rečemo, da podobne knjige danes niti v nemški niti francoski literaturi niso cenejše.

Knjiga je na razpolago v knjigarni A. Gabršček v Trgovskem Domu.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Anhovo: Imamo občinsko zemljišče, katero smo si razdelili primerno medsebojno. Vknjižba se pa do sedaj ni še izvršila, kljubu temu, da se vleče vsa ta zadeva kakor kača že desetletja. Kje leži vendar vsa ta zadeva zaprašena? Želimo in zahtevamo, da se nam vročijo v kratkem času sklepi glede vknjižbe. Kje je naše skrbno županstvo, to bi bila njegova sveta dolžnost!! Drugače napnemo druge strune. — Občinarji.

Sokolski vestnik.

Sokol v Št. Andrežu vabi k društveni zabavi in k društvenemu plesu, ki se vrši v Št. Andrežu v nedeljo 13. oktobra 1912 v dvorani g. P. Lutman-a. Pri plesu sodeluje orkester c. kr. 47. pešpolka grof Beck iz Gorice. Pričetek ob 4. uri popoldan, konec ob polnoči. Vstopnina za ves čas k plesu in v dvorano za gospode 2 K; za gospe in gospodične 20 vin. Na zdaj! Telovadno društvo »Sokol« v Št. Andrežu.

Gospodarske vesti.

Za regulacijo Soče in njenih pritokov. Pod predsedstvom namest. princa Hohenzolna se je v četrtek ustanovila stalna komisija za regulacijo Soče in njenih pritokov. Seje so se vdeležili zastopniki poljedelskega ministrstva, ministrstva za javna dela, trgovskega ministrstva, goriškega deželnega zbora in prizadetih državnih poslancev.

Danes in jutri potuje komisija ob rekah, ki pridejo v poštev za prvo delavno perijodo, nakar se bodo posvetovanja nadaljevala prihodnji pondeljek. Troški so proračunjeni na 11 milijonov kron, ki so razdeljeni na 15 let. V prihodni gradbeni perijodi se potroši približno 400.000 kron.

Gospodarski položaj v balkanskih državah. — »Handelsmuseum« na Dunaju poroča: V Bulgariji je kupčija popolnoma ustavljena, kajti vse je pod orožjem; banke so ustavile plačila in vse delo; moratorij je določen na 3 mesece. Narodna bulgarska banka je pripravljena pomagati trgovcem, ko skonča vojna, in v ta namen najame posojilo. — V Turčiji je situacija nespremenjena, pa tudi tam bo baše proglašen moratorij 3 mesecev. — V finančnem pogledu najslabša je Turčija, situacija v Bulgariji ni ravno najboljša, ali je visoko nad turško, Srbija se nahaja v boljšem finančnem položaju.

Mesnice v Gorici se bodo zapirale od 1. nov. do 31. marca ob delavnikih zvečer ob 6. uri; ob nedeljah in praznikih bodo zaprte.

Poletni poštni urad v Sesslaju. — Poletni poštni in brzovajni urad v morskem kopališču Sesslaj se zaključil s 15. oktobrom.

Živinski trg v Gorici. — Na živinskem trgu v Gorici je bilo v četrtek 405 glav goveje živine, 960 prešičev, 30 konj.

Fig. — Na izvoznem trgu v Gorici je bilo letos fig 392 kvintalov v vrednosti 12.040 K. — Izvozni trg je bil pred kratkim zatvorjen. Donesel je res obilo denarja kmetom, ali tudi velike zasluge prekupčevalcem in kupovalcem po mestih. — Čas bi bil, da se izvoz sadja organizira v korist našega kmeta!

Letošnji vinski pridelek v Beli Krajini je jako slab. Mrzla pomlad in sedanje hladno in deževno vreme sta uničila vinogradnikom vse nade in vse trtje. Kar bi se dalo še rešiti, to je pokončala sedanja mrzlot in vlaga. Vinogradnik, ki je v dobrih letih pridelal 50 do 60 hektolitrov vina, jih bo dobil letos 3 do 5. Nekateri pa sploh nič ne dobijo. — Po nekaterih goricah je pa vzlic tem nezgodam vendarle trgategv še dokaj ugodno uspela. Letos se uresničuje belokranjska prislovica: »Kadar ni črešenj — tudi ni vina!« Iz vsega tega vidim, da je letos Bela Krajina hudo udarjena. Kmetiško ljudstvo je obupano. Morda mu nova železnica prinese novega življenja in novega zasluga, ali pa vse skupaj odpelje v novi svet — v Ameriko!

Trgategv in kupčija z vinom na Štajerskem. — Cena vinu kljub slabemu razvoju grozdja ne bo posebno slaba. Iz ljutomerskih goric poročajo, da se je trga-

tev tam že skoro izvršila, ker se vinogradniki bojijo mraza. Mošt ima različno množino sladkorja. Najboljše vrste so letos: silvanec, žlahtnina, burgundec in traminec, dočim rilček in šipon le slabo zorita. Mošt ima 12 do 18 stopinj sladkorja. Plačuje se mošt, ki ima 12—14 stopinj sladkorja do 16 v, nad stopnjo za 1 liter, za onega pa, ki ima več kot 14 stopinj, pa se plačuje razmeroma več. Za sortirana vina od silvanca, burgundca in traminca se obljubnje celo po 70—80 v liter. — V Št. Jakobu v Slov. goricah prodajajo mošt v naprej po 40—56 v liter.

Vinska kupčija v Brdih je živahna. Letina je še precej dobra.

Žito se je zadnje dni vsled vojne na Balkanu precej podražilo. Cena ovsu je poskočila za 86 v pri 100 kg. Pšenica in rž se je podražila za 58 v. Tudi krompir se je podražil na vseh avstrijskih trgih za 40 v pri 100 kg. Na velikih živinskih sejmi se vzdiguje tudi cena živini.

Vrtnarska šola. Kdor bi bil voljan sodelovati za ustanovo »Vrtnarske šole«, naj se blagovoli priglasiti na naslov: »Goikova Vrtnarska šola v Kranju«.

Graški jesenski sejem (Herbstmesse) je obiskalo 350.000 oseb.

Po Vipavski železnici se je peljalo meseca julija 11300 oseb, blaga 5600 kvintalov; inkaso je znašal 17.300 K; od 1. jan. do konca julija 113.700 K.

Goriški tramvaj. — Po goriškem tramvaju se je peljalo meseca julija 108.500 oseb; inkaso je znašal 12.635 K; od 1. jan. do konca julija 84.207 K (od lani za 5574 več.)

Razne vesti.

Samomor kontreadmirala v Pulju. — V četrtek se je kontreadmiral Emil Fath ustrelil z revolverjem.

Imena novih ladij v naši mornarici. — Tretji »dreadnought« bo nosil ime »Princ Evgen«; tri nove križarke: Saida, Helgoland, Novara, med 6 torpedovkami so tudi imena: Tatra, Lika, Triglav.

Dalje na peti strani.

Anton Potatzky v Gorici

naslednik Jos. Terpin.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupevališče mirne šokega in drobna blaga ter tkanila, preje in nitij.

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in popotnike

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in šiviljare.

Svetlinjalec. — **Košni venel.** — **Mašne knjižice.**

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:
Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi. 35—8

Sedlarska delavnica

Ivan Kravos - Gorica

na Korni št. 11.

Zaloga vsakovrstnih konjskih vprež in raznih potrebščin za konje, kakor tudi velika izbira usnatih torbic, kovčegov za potovanje, stnic in denarnic; razni nagobčniki, ovratniki, biči, vrvice za pse itd. Barvanje in tapetiranje raznih kaleseljnov in kočij. Vsa v to stroko spadajoča popravila se izvršuje točno. — Nahrbniki za planince.

Peresa z reserobarjem črnila od najpreprostejših do 30 kron. — Za običajno rabo priporočamo: „Union“ à K 2'40. — „Student“ à K 3'20 (priporočamo dijakom). — „Ideal“ à K 4' — — „Ideal“ prima K 5'20. — „Red Indian“ à 11 K in 14. — Finejša peresa za dame in gospode, z ročniki iz srebra, močno pozlačeni in dr. od 17—30 K. — Vsa peresa, tudi pri onih za K 2'60, so že iz 14-karatovega zlata.

Priporočila:

knjigarna A. Gabršček, Trgovski dom.

III. Slovenski protialkoholni kongres. — Dne 17. novembra se bo vršil v Ljubljani III. Slovenski protialkoholni kongres. Priredila ga skupno Slovenska protialkoholna zveza in pa Društvo zdravnikov na Kranjskem. Slednje si je na zadnjem običnem zboru stavilo obsežen socialni program in je izvolilo poseben odsek za ljudsko blaginjo in higijeno, ki se ima pečati tudi s protialkoholnim vprašanjem. Kongres obeta postati vsled navedenih zbir zdravnikov posebno zanimiv. Kakor čujemo, se bo obširno razpravljalo o vplivu alkoholizma na razne bolezni, na pr. na duševne bolezni, jetiko, telesne poškodbe itd. Pravniki, šolniki in drugi strokovnjaki pa bodo poročali o kvarnem vplivu alkohola na socialne razmere v obče. Vsa prireditve bo zasnovana na široki podlagi in bodo povabljeni vsi sloji naroda, istotako zastopniki hrvaškega protialkoholnega gibanja.

Narodnosti in izseljevanje. — Tudi najnovejša statistika kaže, da se izseljujejo iz Avstro-Ogrske monarhije naj več Slovani. — V nemških pokrajinah kakor tudi v madjarskih se niža število emigrantov vedno bolj in bolj. Tako na primer je izseljevanje iz Tirolske, ki je bilo v 60 letih še jako močno, sedaj popolnoma prenehalo, kar je mogoče posledica velikega tujskega prometa. Glavni kontingent izseljencev dajo v prvi vrsti Poljaki, kajti Poljak hoče imeti kos svoje zemlje, kjer hoče delati in živeti v miru s svojo družino.

Stavka v Vevčah na Kranjskem. Kjer je ravnatelj tovarne v Vevčah hotel odpustiti zopet 5 delavcev, je nastalo med delavci razburjenje in stopili so v stavko. Delavci ne morejo gledati, kako vodstvo tovarne odpušča stare delavce.

Bombni napadalec obsojen. — Tvorničar Priče je bil poslal bombe državnemu pravdniku in ravnatelju dež. sodnije v München-Gladbachu. Razprava proti Pričetu je trajala 7 dni. Obsojen je na 9 let zapor.

Najbolj umazano mesto na svetu je Jalta. Krinski guverner je dal mestni upravi časa dva meseca, da napravi red, osnaži mesto in odpravi smrad, ki se po zatonu širi po celem mestu. — In v to mesto hodijo elegantni Rusi in celo carska rodbina.

Bulgarski aviatik ponesrečil. — Na letališču Johanistal je bulgarski aviatik Sarakov zadel ob aeroplan pilota Mihaelisa. Sarakov si je pokolil rebra. Težko če okleva. Pilot Mihaelis je dobil lahke poškodbe.

Nemški vojaški zrakoplov, M 3, je dne 10. t. m. zgorel.

Parnik se je potopil. — Iz Newjorka: Čuvaj na Sambu je brzojavno sporočil, da je videl na morju goreč parnik, ki se je čez eno uro, ko ga je on zagledal, potopil.

Ropa osumljen in aretiran. Dne 6. t. m. so orožniki aretirali v Trdnjivasi na Koroškem 39 let starega dninarja Janeza Pitscherja, pristojnega v Pulst, ker je osumljen, da je 23. m. m. napadel in oropal v Podkarnosu potnika Mohoriča in 25. m. m. v Trovaskivasi Marijo Resman.

Eksplozija. — V Tampiku v Meksiki se je pripetila eksplozija smodnika, 22 oseb je poginilo.

Če se vrže v Belgiji košček papirja na tla. — Te dni je prišel redar na ulici v Bruslju neko žensko, ki je vrgla na tla košček papirja. Ženo je gnal na policijski urad in listi so zvečer poročali, da je začelo proti njej kazensko postopanje. Listi omenjajo, da je res tu zakon, ki kaznuje one, ki vržejo kak papir na cesto, ali takega zakona se ne sme interpretirati tako rigorozno kakor v tem slučaju. Taka postava je tudi v Parizu ali sodijo po njej jako milo. V Nemčiji, kjer ni take postave proti metanju papirja ali drugih reči na cesto, imajo v velikih mestih odmerjene prostore ob cesti, kamor se vržejo kosi papirja ali kaj drugega. V Hamburgu pa hodijo po ulicah mestni uslužbenci, ki pobirajo s tal, kar odpade pasantom iz rok.

Bratomor. Franc Burger, vulgo Lukonov, doma v Mestu (Vodice), je že mlad odšel v Ameriko. Pred par meseci se je povrnil domu in pričel so z njegovim denarjem popravljati domačo hišo. Njegov starejši brat mu je bil nevoščljiv, da postane mlajši (okrog 24 let stari France) gospodar. Zato je za časa zidanja prišlo med njima že večkrat navskriž. Pred dve-

ma tednoma sta se pošteno sprla. V tem prepiru je ranil starejši mlajšega z nožem v levo roko, ne da bi ta to opazil. V sredo pa se je ponahal starejši proti zidarju-sosedu Francetu Bugar, češ, moj brat je sedaj mirnejši, odkar sem ga oklal. Ko o tem izve brat France, se raztogoti in se izjavi zidarju: »A tako, bom tudi jaz nje-ga, toda takrat, ko ne bode tebe zraven.« Janez je odšel v mraku po opravkih v hišo kovačnice. Mlajši brat gre za njim, vžame seboj malo sekirico. Ko se že Janez vrača iz kovačnice domu, ga na potu doide brat France in po kratkem prerekanju ga dvakrat udari z malo sekirico po glavi tako hudo, da se brat mrtev zgrudi. Nato pa takoj odide na vodiško orožniško postajo in se hladnokrvno javi, da je premišljeno (nalašč) umoril svojega brata. Prinesel je s sabo tudi omenjeno sekirico. Kazal ni nobenega razburjenja in obžalovanja, ko je vse to pripovedoval orožnikom. Na vprašanje orožniške postrežnice: »Kaj bodo pa sedaj mati počeli!« je odgovoril: »Bodo imeli vsaj mir pred nama. Midva pa bova oba preskrbljena.«

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da je najboljšo sredstvo za odpravo poletnih izpahljajev, za do-sego, za ohranitev nežne in mehke kože ter bele polti lilijske mlečnate mlo. Znamka konjiček tvrde Bergman & Co., Tetschen a/E. Komad stane 80 vin. in se dobiva v vseh lekarnah, mirodlinicah, parfumerijah in po-dobnih trgovinah. Bergmanova lilijsna krema „Manera“ slovi radi tega, ker se dobi po upo-rabi iste jako nežne in bele roke. 1 tuba stane 70 vin. Dobiva se povsod.

Cesta Marija Celj-Britof.

V programu državne pomožne akcije glede cestnih zgradb na Primorskem je sprejeta pod točko 3. tudi zgradba ceste Marija Celj-Britof (okraj kanalski). Ta zgradba je proračunjena na 160.000 K; k temu potrošku je vlada obljubila prispe-vati v zneskom 128.000 K.

Dne 9. septembra t. l. se je vršil komisijski obhod te cestne proge, ki so se ga udeležili zastopnik goriške ekspozituro-re za trasiranje cest, zastopnik deželnega odbora, kakor tudi zastopniki cestnega odbora kanalskega in občine Kanal in An-hovo.

Zastopnik deželnega odbora, ravnatelj tehničnega urada, inženir Glessig je pred komisijo podal sledečo izjavo:

»Zastopnik deželnega odbora se v obče strinja z načrtom cestne zgradbe Britof-Marija Celj, ki ga je izdelala c. kr. trasirna ekspozitura goriška.

Zgradba te zveze je zelo nujna za povzdigo gospodarskih razmer okraja, čigar prebivalstvo se peča izključno s kmetijstvom in ki je nekako odrezan od prometnih središč in drugih prometnih žil.

Po točki 3. programa državne po-možne akcije, ki se tiče zgradbe cest na Primorskem, je obljubljen za to cestno zgradbo 80% državni prispevek k skupni potrebnosti 160.000 K. Po tem takim bi bilo od vse potrebščine pokritih 128.000 K, dočim bi morali plačati ostali del po-trebnosti v znesku 32.000 K krajevni či-nitelji.

Z ozirom na gospodarsko važnost te cestne zgradbe namerava deželni odbor predlagati visokemu zboru, naj dovoli iz deželnih sredstev 10% prispevek v skup-nem znesku 16.000 K.

Uvažujoč pa veliko uboštvo občine Anhovo, ki je pri zgradbi najbolj interesi-rana, bi moral plačati ostalo svoto 16.000 K v prvi vrsti cestni odbor kanalski, ki pa je finančno že preveč udeležen pri mnogih cestnih zgradbah, kakor tudi pri vzdrževanju skladovnih cest.

Glede na to okoliščino predlaga za-stopnik deželnega odbora, da se pri izvrševanju del kar največ mogoče štedi.

Dalje predlaga delegat deželne upra-ve, da se, če le mogoče, ugodí želji intere-sentov vasi Prapošče in Ukanje, t. j. da bi se naj deloma premaknila proga. Če bi pa to iz tehnično-gospodarskih ozirov ne bilo mogoče, naj se vsaj dodeli revnim občanom denarna pomoč iz državnih sredstev za zgradbo zvezne poti od go-renjih vasi do glavne ceste žile.«

To izjavo svojega odposlanca je de-želni odbor naznanil c. kr. vladi, toplo priporočivši ji, da ugodí v njej izraženi želji.

»Samouprava«.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.
Tiska: »Goriška Tiskarna« A. Gabrček (odgov. J. Fabčič).
Zalaga: Družba za izdajanje listov »Soča« in »Primo« etc.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsestnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na delah (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

Slovenska šivilja se priporoča cenjevim damam in gospicam. — Izdeluje obleke in kostume po najnovejši modi Josipina Bregantič, ulica Caserma št. 5, III. nad. 417—1

Fotograf A. Jerkič slikal bode odslej pri slabem, temnem vre-menu in tudi zvečer pri električni svečilki »Jupiter«. — Senzacionalna novost, krasen umetniški efekt!

Oskrbništvo gradu Spessa pri Krminu

zazpolaga z več tisoči drevesc hrusk, ki imajo debela srednje in velike debe-losti, starih 4—5 let, dobro vzraščena, rodijo takoj sad prve in plemenite vrste, jako pripraven za kupčijo, cene jako ugodne.

Ker se nudi ta prilika le slučajno in ker se bliža čas za nove nasade, so vabljeni kupci, da se nemudoma zglasijo pri oskrbnistvu gradu Spessa pri Krminu. 408—8

IZJAVA.*)

Podpisani preklicjem vse žalitve, ki sem jih govoril o Kolinski tovarni za kavne primesi v Ljubljani, kot vsluž-beni pojasnjevalec firme Heinrich Franck Söhne, letošnje leto začetkom meseca junija v okolici Moravč, in te žalitve preklicjem. Obenem izjavljam, da so bile moje trditve o kakovosti izdelkov Kolinske tovarne brez vsake podlage.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1912.

Lud. Černelič.

*) Za vsebino pod tem naslovom je odgovorno uredništvo le toliko, kolikor zahteva tiskovni zakon. 416—1

Prostovoljna dražba.

Dne 17. oktobra t. l. (četrtek) ob 9. uri dopoldne se prodaja v Rihenberku na prostovoljni dražbi v zapuščino pok. Emila pl. Pregl iz Rihenberka spadajoče posestvo.

I. Hiša št. 50 z dvoriščem in vrtom. Zapuščinsko-uradno vgotovljena vrednost, obenem izklicna cena 8622 K.

II. Parc. št. 13831 gozd v obsegu 2 ha 26 a. — Izklicna cena 1500 K.

Hiša leži prav blizu postaje, gozd je zraven vasi. — Dražbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajni sodnji v Ajdovščini, pojasnila daje upravitelj zapuščine dr. D. Treo, odvetnik v Gorici. 415—2

Iv. Felberbaum — Gorica

Corso Giuseppe Verdi 11 — Via Caserma 15.

Povodom začetka šolskega leta ponujam obleke za otroke, površnike, pelerine, srjace, jopice, nogovice itd.

po izredno nizkih cenah.

Velika izber damskih plaščev, kostumov, bluz, drobnarij, perila in robcev.

Ime
MAGGI
jamči
za izvrstno kakovost
MAGGI JEVH kock
po 5 vin. za 1/4 litra
najfinejše goveje juhe.
Le-te so najboljše!
Blagovolite to upoštevati pri kupovanju.
401—1

udlikovana pekarija in sladčičarna
Karol Draščik
v Gorici na Korcu v (lastni hiši)
zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfi-nejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.
Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogo-brojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah. 416—1

Št. 1.

1. Druga izdaja jesenske mode prinaša zopet mnogo krasnih modelov, kateri se odlikujejo v francoskem in angleškem kroju.

Posebno pozornost nosijo angleški kostumi, t. j. jaket in krilo, katero je bolj preprosto, vendar pa zelo lepo in elegantno oblačilo. —

Te vrste obleke izdelujejo večjidel krojači, ker ti imajo posebno spretnost v kroju. —

Kroje gori omenjenega oblačila (kostumov) dobe se proti plačilu. —

Blago ki se rabi za kostume je zelo različno v kakovosti, vendar pa ima prednost angleško blago z malimi efekti v modnih barvah in sicer: rujavo, pepelnasto sivo in zelenkaste melange.

Površniki (plašči) se izdelujejo večinoma iz „Double Face“ to je debelo sukno dvojne barve. Kroj je prav preprost, katerega lahko vsaka šivilja napravi. —

Kroji se dobe proti plačilu.

2. Francoska fazona oblek, životnik s krilom, ima zopet novi kroj. Kot kakovost za te vrste obleke uporabi se Drap de dam, Voile, Soie, kakor tudi Čachmire, Eulienne, itd.

Baržun „Lindner Sammt“ je najnovejše za jesenske toilette v modnih barvah, zelen (Wienergrün) rujav (Maron) črn in moder (Tegetthof).

Okraski so prav primerni iz pasementrije ter večjidel v črni barvi, katere pristojna na vsako nianco. —

Kroji se dobe proti plačilu.

Št. 2.

Št. 3.

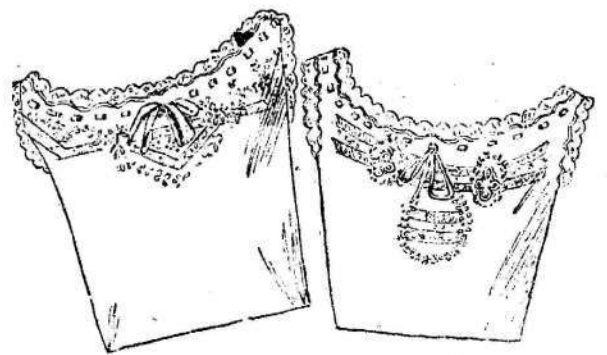
Št. 4.

3. Velour, Ratiné, Epouge so najmoderneje kakovosti letošnje jesenske sezone, iz katerih se napravi razne vrste oblek. — Kot okraske uporabi se največ svila Chaugau, barvaste čipke, ter aplikacija z zlatimi niti vezana (Altgoldstickerei). Jesenske obleke so večinom z modnimi gumbi okrašene iz različne kakovosti n. pr. ribje kosti, galatit, roženi jet in pa iz stekla.

Ceniki se dobe zastonj.

4. Promenadna obleka iz srednje vrste popelina jesenske kakovosti je opremljena z velour baržunom v temno zeleni barvi, z čipkami ter z steklenimi gumbi, kroj je preprost pač pa zelo eleganten. —

5. Damsko perilo (Bidermayer vzorec) kot zadnja novost, srajce iz finega naturel sifona, veznina švicarskih tovarnen. Te vrste perilo izdeluje vsaka šivilja, ako dobi primerne pritiskline. —

Št. 5.

Tvrška PREGRAD & ČERNETIČ v Gorici

je založila za letošnjo sezijo po modnih poročilih vse vrste blaga, posebno pa angleške vrste za obleke, plašče itd. — Modne knjige in vzorce razpošilja tvrdka poštnine prosto in zastonj.

Jesenska moda

Razstava modnega blaga.

Na novo je došlo
angleško blago za kostume in obleke s površnimi jopcami.

Damsko sukno v vseh modnih barvah.

Lepi flaneli, barheti, forštanji novo-modni vzorci.

Volneno blago, ševijot, kamgarn, poplin
krasne jesenske barve.

Nova moda: temno-modra barva „TEGETTHOFF“.

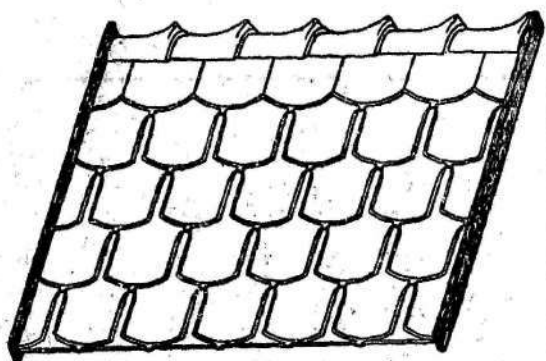

„Salon Robes“ Lastna izdelovalnica
lepih oblek po najnovejšem
kroju, kostumov, površnih jopic, plaščev itd.

**Modne knjige „Parisiana“, pošiljava stalnim odjemalcem
gratis in franko na dom.**

Za obilen obisk se toplo priporoča

Pregrad & Černetič,
Gorica.

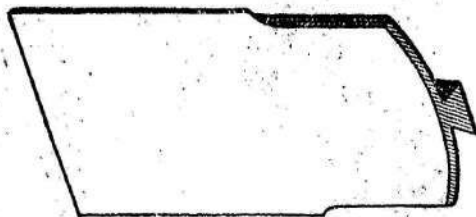
Patentovani sidro-strešniki

(Patent Anker Falzziegel).

Nova, viharju in dežju kljubujoča kritba. Najednostavnejše, najlažje in najcenejše strešno kritje. Ni potrebno ne privezovati, ne pribijati. Kritba (toraj dvojnata, vsled tega varuje pred mrazom in vročino. — Sidro strešniki se pripravljajo iz najboljšje tvarine na najnovejših strojih, na najpopolnejši način.

Glavni zastopnik za Goriško, Vipavski in tolimski okraj ter za Kras:

tvrdka z železnino **O. Zajec - Gorica,**
Gospodska ulica št. 7., telefon št. 107.

Češko posteljno perje po ceni

1 kg sivga perja K 2.—, boljše vrste K 2-40, pol belo po K 3-60, belo K 4-80, prima za pernice K 6.—, še boljše vrste K 7-20, boljše vrste K 8-40, najboljšje in snežno-belo K 9-60.

Izgotovljene postelje iz gostega rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga dobro napolnjena pernica ali blazina 180 cm dolga in 106 cm široka K 10, 12, 15, 18, 200 cm dolga in 140 cm široka K 13, 15, 18, 21. Blazine za pod glavo 80 cm dolge, 58 cm široke K 3, 3-50, 4.—; 90 cm dolge in 70 cm široke K 4-50, 5-50, 6.—. Nengajajoče se zamenja ali pa vrne denar! — Bogato ilustrovani katalog se pošlje vsakomur zastoj in franko.

Benedikt Sachsel, Lobes št. 983 pri Piznu (Češko).

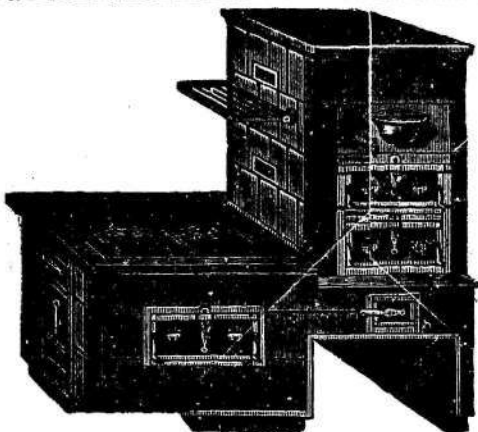
Išče se

spretne agente in razprodajalce, seveda le marljive osebe, za prodajo neke brezkonkurenčne novosti. — Prednost imajo kolesarji. — Ni treba nikakih shramb.

Velikanska patent-novost, ki se jo rabi povsod. — Natančneje se izve v tehnični pisarni g. Friderika Kientz, Gorica — Via Ascoli št. 20.

Ušesno olje

višjega štabnega zdravnika in fizika dr. G. Schmiedta odstra in ali in popolnoma čisto glahoto, ušesni tok, ušesno brenčanje in naglušno. Tudi pri zastarelih sluščajih. Cena steklenice K 4.— z navodilom vred. Dobiva se v lekarni G. Cristofolletti v Gorici.

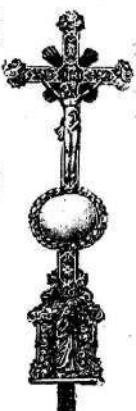

Nagrobne križe in svetilke

v veliki izberi

se dobi

pri znani tvrdki

Pinter & Lenard, trgovina z železnino v Gorici, Raštelj 7—9.

Nadalje vse potrebščine za zimo, štedilnike, peči, vlite kotle, itd. po najnižji ceni.

Cenene in dobroidoče ure vseh vrst s triletnim pismenim jamstvom kot:

Niklaste žepne ure K 4-20	boljša vrsta . . . K 5.—
srebrne ure . . . 8-40	niklasti budilniki . . . 2-90
kuhinjske ure . . . 3-20	ure s kuharico . . . 8-50
ure z nihalom . . . 8-50	

pošilja prva tvornica ur

HANNS KONRAD,

c. kr. dvorni dobavitelj v Brüx-u št. 1218 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami se pošlje vsakomur na zahtevanje zastoj in poštne prosto.

Razpošilja po povzetju ali proti naprej poslanem denarju. Nikak riziko! Zamenjava dovoljena ali pa se vrne denar.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. I. Eržen
GORICA

Jos. Verdi tekališče šte. 37.

Umetne zobe, zlato zobovje, zlate krone, zlate mostove, zobe na kaučukove plošče, uravnavanje krivo stojećih zob. Plomb. vsake vrste.

Ordinira v svojem ateljeju od 9. ure dop. do 5. ure pop.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga —
— oljkinega olja
prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 1-04, 1-12, 1-20, 1-23, 1-36, 1-44, 1-60, 1-80, 2.—, 2-40 za luči po 72 via.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštne prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerni.

Brzojavka.

V pondeljek, dne 14. oktobra se bode kupovalo v hotelu Central v Gorici, stara in zlomljena umetna zobovja kakor tudi katerikoli množino starega zlata in platina po najvišji ceni. Kupi se tudi od zobozdravnikov in pre-kupčevalcev. 418—1

Nanut & Bregant

avtorizovana stavbena tvrdka

v Gorici

ulica Adelaide Ristori šte. 5

se priporočata p. n. občinstvu za vsa stavbena dela. Izdelujeta vsakovrstne načrte, proračune in kolavdacije po najnižjih cenah.

C. kr. priv. kroji

Strokovna krojačnica za izdelovanje oblek za vsaki stan, po najnovejšem kroju. Največja zaloga blaga in gotovih oblek.

Podpisani priporočam sl. občinstvu, da si ogleda mojo bogato zalogo. Prepriča naj se vsakdo sam, da vdobi edino v moji trgovini dobro in najceneje blago na meter, kakor tudi gotove obleke za gospode, dečke in otroke.

M. POVERAJ

Gorica, Travniki šte. 5.

Glavna zaloga

Palma podpetnikov

A. Drufovka

Gorica, Raštelj 3.

[Zaloga usnja.

Millioni ljudi je odpravilo

Kašelj

hripavost, katar, zasliženost, krčni in oslovski kašelj s

Kaiserjevimi

— prsnimi karamelami — z znamko 3 jelke.

6100 notarsko potrjenih priznanj od raznih zdravnikov in privatnikov, kateri jamčijo za dober uspeh.

Bombeni se jako lahko zaužitni in okusni.

Zavojčki so po 20 ali 40 vin, dozo po 60 vin. Dobiva se v lekarnah pri G. Cristofolletti, c. kr. dvorni dobavitelj, L. Gliubich, C. B. Pontoni, Ruggiero Körner, A. de Gironcoli, v mirodilnici A. Mazzoli, v lekarnah: Jurji Hus v Vipavi, L. Kurschen v Ajelu in Maks Kozower v Ajdovščini.

Podružnica

„Ljubljanske kreditne banke“

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. — Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

v GORICI

— Delniška glavnica K 8.000.000. —

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.